

*Moim dzieciom:
Tomaszowi, Ewie, Bożenie*

Tadeusz Buksiński

Metafizyka energetyczna Ewangelii

OFICyna WYDAWNICZA
EPIGRAM

Recenzent:

prof. dr hab. Dariusz Łukasiewicz

© 2021 by Tadeusz Buksiński, Poznań, Poland

All right reserved. Except for the quotation of short passages for the purposes of criticism and review, no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of the publishers.

ISBN 978-83-61231-03-5

Published by Oficyna Wydawnicza Epigram
ul. J. Bielawskiego 1/17
85-796 Bydgoszcz, Poland
www.epigram.eu

Printed in Poland
Totem.com.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
<i>Rozdział I</i>	
ENERGIE I CENTRA ENERGETYCZNE	15
<i>Rozdział II</i>	
NOŚNIKI ENERGII	69
<i>Rozdział III</i>	
LOGOS EWANGELII JAKO CENTRUM I PRZEKAŹNIK MOCY	85
<i>Rozdział IV</i>	
CIAŁO LOGOSU	123
<i>Rozdział V</i>	
MISJA JEZUSA Z NAZARETU	141
<i>Rozdział VI</i>	
NIEBO I STANY POZA NIEBEM	153
<i>Rozdział VII</i>	
PRAWDA NORMATYWNO-AKSJOLOGICZNA	195
<i>Rozdział VIII</i>	
PRAWDA SOTERIOLOGICZNO-ESCHATOLOGICZNA	203

<i>Rozdział IX</i>	
PRAWDA METAFIZYCZNA W REALIZACJI	217
<i>Rozdział X</i>	
WIELOŚĆ RÓL LOGOSU	229
<i>Rozdział XI</i>	
PROBLEM UNIWERSALNOŚCI ZASAD ZBAWIENIA	249
<i>Rozdział XII</i>	
METAFIZYKA, MISTYKA, LOGOS	257
ENERGETIC METAPHYSICS OF THE GOSPEL — SUMMARY (<i>Translation Anna Popiel</i>)	267

Wstęp

Książka zawiera próbę nowej interpretacji, w świetle współczesnej wiedzy i kultury, Ewangelii kanonicznych, zwłaszcza zawartych w nich tez dotyczących struktury i statusu świata. Stara się wykazać, że w Ewangeliach zakładana jest energetyczna metafizyka. W książce dokonana została interpretacja zwłaszcza tych fragmentów Ewangelii kanonicznych, które wydały się autorowi książki niezrozumiałe lub wieloznaczne, lub których interpretacje, dominujące w literaturze przedmiotu i w praktykach instytucjonalnych, wydają się wątpliwej wartości poznawczej. Nie chodzi o definitywne rozstrzygnięcia znaczeń wypowiedzi ewangelicznych, lecz o wskazanie możliwych nowych ich rozumień, z jednej strony w świetle wiedzy i świadomości współczesnej epoki, przy uwzględnieniu różnorodności kulturowej i religijnej, z drugiej przy uwzględnieniu poznania typu mistycznego lub ezoterycznego.

Od dziecka, podczas słuchania lub czytania tych fragmentów Ewangelii św. Łukasza, które mówią o tym, jak to niewiasta, podczas uczty wydanej przez faryzeusza, myła Jezusowi stopy, całowała je, oliwiła i wycierała własnymi włosami¹,

¹ Łk 7,35-7,50.

dręczyła mnie myśl o dziwności opisywanej sytuacji. Zastanawiałem się, jak ta niewiasta mogła wejść pod stół, zmieścić tam swoje ciało, poszukać nóg Jezusa wśród wielu innych nóg gości biesiadujących i jeszcze się nimi zajmować w opisany sposób. Dziwność sytuacji potęguje się, gdy przyjmiemy, że stół był pokryty długim obrusem — jak to przecież jest w zwyczaju podczas przyjęć w naszej kulturze. Ikonografia też nie przyczyniała się do zrozumienia tej sytuacji — jak chociażby słynny obraz Leonarda da Vinci „Ostatnia wieczerza”. Dopiero zapoznanie się ze sposobami i zwyczajami spożywania posiłków w Palestynie w okresie życia Jezusa Chrystusa pozwoliło mi zrozumieć opis, czyli uznać jego racjonalność. Okazuje się, że w owym czasie spożywano posiłki na leżąco: podpierano tułów lewą ręką, zaś prawą pobierano posiłki z mis. Co więcej w domach zamożnych wokół niskiej ławy, na której stawiano misy z jadłem, usytuowane były wygodne leżanki dla ważniejszych gości. Mniej ważni kładli się na podłogę. Przytoczone zwyczaje czynią mycie nóg Jezusowi przez kobietę oraz mycie nóg przez Jezusa swoim uczniom podczas ostatniej Paschy faktami racjonalnymi dla dzisiejszego czytelnika. Przestają być dziwne w kategoriach postępowania zdroworozsądkowych, obyczajowych, naturalnych, a nawet moralnych. Chociaż naturalne, zdroworozsądkowe sensy nie wyczerpują wszystkich znaczeń opisywanych sytuacji i nie zapewniają ich pełnego zrozumienia. Wzmiankowane trudności w zrozumieniu opisów sytuacji sprzed dwóch tysięcy lat wskazują na wagę wiedzy o kulturze, obyczajach i zwyczajach wspólnoty społecznej, w której wypowiedź lub działanie miały miejsce dla zrozumienia faktów o znaczeniu religijnym, społecznym, obyczajowym. Rozum oraz rozsądek (racjonalność) domagają się wyjaśnienia tego, co niezrozumiałe — również tego, co należy do sfery religii i wiary — w kategoriach wiedzy i rozumności współczesnej. Ale to

współczesne rozumienie musi uwzględniać fakty i prawdy faktualne pierwotne (przekonania, obyczaje, wierzenia), które są istotne dla przedmiotu badań.

Wiara i religia stanowią szczególne przedmioty badań, bo uznawane są za obszary wykraczające poza intersubiektywną empirię i racjonalność. Przekonanie to nie do końca jest jednak prawdziwe. Wiara (i religia) może być rozumna lub nierozumna. Człowiek rozumny przyjmuje tylko rozumną wiarę. Pewne podstawowe kryteria rozumności są uniwersalne. One są charakterystyczne dla rozumu wykraczającego poza potoczną racjonalność, takiego, który wydobywa i czyni zrozumiałymi pozaracjonalne, często intuicyjne, składniki doświadczeń. Natomiast racjonalności są zmienne, bo zależne od kultury, epoki, poziomu umysłowego, poznawczego, moralnego. Stąd też treści należące do wiary i religii muszą być z jednej strony ukazywane i objaśniane w świetle rozumu i intuicji rozumowej, z drugiej zaś ciągle na nowo racjonalizowane, by stały się zrozumiałe dla zmiennych i różnorodnych racjonalności ludzi. Tylko wtedy będą miały moc przyciągającą oraz moc prawdy. Ponieważ występuje w każdej epoce i kulturze wiele odmian racjonalności (rozsądkowa, logiczna, kalkulacyjna, poznawcza, praktyczna, naukowa, potoczna), więc odpowiednio treści wiary muszą zostać zinterpretowane i wyjaśnione w kategoriach zrozumiałych dla współczesnego czytelnika, tzn. założenia i konteksty oryginalne muszą zostać odkryte i ukazane w swojej racjonalności odmiennej od dzisiejszej, ale ujętej w sposób zrozumiały dla racjonalnego współczesnego człowieka². Dlatego istnieje potrzeba dokonywania ciągle nowej interpretacji tez zawartych w Ewangeliach, by uczynić je zrozumiałymi dla

² Szerzej na ten temat w: T. Buksiński (red.), *Rozumność i racjonalność*, WN IF UAM, Poznań 1997, zwł. s. 131-202.

współczesnych. Nawet tezy wiary i normy o charakterze ogólnym i uniwersalne w wymowie wymagają objaśnień i interpretacji, uwzględniających historyczną i kulturową sytuację ich powstania i ich pierwotnego zastosowania. Stąd nie wydaje się słuszne, modne dzisiaj wśród teologów stanowisko, iż należy radykalnie oddzielić Jezusa historii od Chrystusa wiary. Przyjmują oni, iż ten drugi jest przedmiotem Ewangelii i Kościoła. A pierwszy nie ma znaczenia, bo spośród wypowiedzi przypisywanych Jezusowi, tylko 16% jest autentycznych³.

Książka składa się z dwunastu rozdziałów, powiązanych ze sobą treściowo. Pierwszy i drugi rozdział wprowadzają terminologię oraz główne idee metafizyki energetycznej, w nawiązaniu do doświadczeń mistyków i ezoteryków. Następne dziewięć rozdziałów zawierają interpretacje Ewangelii przy użyciu kategorii wprowadzonych w pierwszych dwóch rozdziałach. Autor stara się wykazać, że Ewangelie zakładają metafizykę energetyczną oraz że w inny sposób należy pojmować uniwersalny charakter nauczania Jezusa z Nazaretu, niż dotychczas przyjmowano w teologii i w praktykach wyznaniowych Kościołów chrześcijańskich.

Książka zwraca uwagę na pozaczasowy, pozahistoryczny wymiar Ewangelii. Logos, wkraczając w dzieje jako Jezus z Nazaretu, pozostawał w dalszym ciągu w niebie, czyli w głębokich sferach rzeczywistości duchowej. Głosił na ziemi prawdy o niebie jako stanie pozaczasowym, pozaprzestrzennym, a zarazem możliwym do zrealizowania częściowego przez ludzi żyjących w ciałach fizycznych. Wydobywanie na światło dzienne i implementacja w codziennym życiu tych prawd stanowi chleb powszedni, z jednej strony mistyków

³ J.D. Crossan, *Historyczny Jezus. Kim był i czego nauczał*, przeł. M. Stopa, KiW, Warszawa 1997; J. Kudasiewicz, *Jezus historii a Chrystus wiary*, Wyd. KUL, Lublin 1987.

i ezoteryków, z drugiej teologów i praktykujących wierzących. Oni dążą do poznania nieba oraz doświadczają go w swoim życiu. Jednak mistycy i ezoterycy należący do różnych religii i kultur różnią się swoimi wizjami rzeczywistości duchowej. Podobne różnice występują między teologami oraz wierzącymi i praktykującymi kult religijny. W książce terminy „mistyka”, „mistyczny” są z jednej strony używane w odniesieniu do pewnej subtelnej kategorii sfery duchowej, z drugiej do osób wrażliwych żyjących na ziemi, którzy posiadają doświadczenia ponadracjonalne typu poznawczego lub normatywnego. Przez ezoterykę rozumiemy sposoby poznania wykraczające poza intersubiektywne empiryczne i racjonalne poznanie. Wiedza ezoteryczna może dotyczyć sfery metafizycznej lub egzystencjalnej. Może występować jako niezależna od religii dziedzina aktywności lub stanowić część składową religii. W obu przypadkach akcentuje konieczność zagłębiania się we własne myśli, we własną duchowość, by odkryć w sobie głębokie obiektywne warstwy prawdziwej, trwałej rzeczywistości. W człowieku wewnątrz znajdują się wrota do wyjścia poza wymiar fizyczny, subiektywny, partykularny, ku duchowości ogólnej. Może on dotrzeć do warstw, które są w nim, a zarazem poza lub ponad nim. W ostatecznym etapie może dotrzeć do źródła i podstawy rzeczywistości. Tylko osoby wrażliwe lub specjalnie uzdolnione są w stanie osiągać w czasie życia ziemskiego wiedzę tajemną. Prawdy głoszone przez Jezusa nie pokrywają się z żadną konkretną teorią czy wizją mistyczną lub ezoteryczną znaną z historii ludzkości. One są swoiste, bo „bardziej głębokie”, tzn. wykraczają poza poziom znanych ludzkich doświadczeń głębokiej (duchowej) rzeczywistości. Jest to poziom mesjański, jak również wyższe poziomy określone w Ewangelii terminami „Syn Człowieka” oraz „Syn Boży”.

Jezusa nauczanie miało wymiar racjonalny, wręcz zdroworozsądkowy, skupiało się na podawaniu norm zachowań zewnętrznych (bo było przeznaczone dla prostych ludzi), a zarazem miało głęboki wymiar intuicyjny, mesjański, bo przekazywało w sposób przenośny, w przypowieściach, informację o niebie i mocach niebieskich jako o prawdziwej rzeczywistości. Ta wiedza, wykraczająca poza zdroworozsądkową, była przeznaczona dla wybranych, przygotowanych duchowo do jej zrozumienia. I ona pochodziła od tego, który żył na najgłębszym poziomie duchowości, niedostępnym w całości dla ludzi żyjących w ciałach fizycznych.

Chrześcijaństwo z natury swojej jest ezoteryczne. Operuje bowiem tajemnicami i symbolami. Największą tajemnicą jest to, iż Syn Boży stał się człowiekiem — Jezusem z Nazaretu. Sakramenty oferowane w Kościele, takie jak chrzest, komunie, bierzmowanie, mają tajemną moc. Są swoistymi inicjacjami przygotowującymi wybranych do wyższego, pogłębianego życia. Sam obrządek mszy świętej ma misteryjny charakter. Dzięki poznaniu mistycznemu i ezoterycznemu dostrzegamy wprost w codzienności obecność sacrum. Ale również głęboki namysł rozumowy oraz wiara umożliwiają zrozumienie pewnych aspektów głębokiej rzeczywistości. W takich postawach zjawiska i zdarzenia (codzienne oraz dziejowe) ujawniają nowy, głęboki sens. Następuje ich usytuowanie w obiektywnej całości duchowej⁴.

Poniższy tekst powstał z potrzeb osobistych, tzn. z dążeń do coraz lepszego zrozumienia człowieka i świata, przy uwzględnieniu, z jednej strony idei leżących u podstaw wiel-

⁴ A. Gentili, *Chrześcijaństwo i ezoteryzm*, przeł. A. Wieczorek, WAM, Kraków 1997; R. Guenon, *Lesoterismo cristiane*, Arktos, Connagnola 1989; P. Sumelka, *Elementarz mistyczny*, E-bookowo, Poznań 2007; A. Gruen, *Pismo Święte w interpretacji psychologii głębi*, przeł. B. Bialecki, WAM, Kraków 1996.

kich religii, zwłaszcza religii chrześcijańskiej, z drugiej strony współczesnych osiągnięć nauki. Jest on inspirowany również tezami sformułowanymi na podstawie świadectw uzyskanych z doświadczeń przekraczających granice intersubiektywnych, naukowo sprawdzalnych danych, które tworzą wiedzę ezoteryczną i wiedzę mistyczną, jak również koncepcjami i spekulacjami filozoficznymi dawnymi i współczesnymi.

